Št. 47. V Gorici, v sredo dne 13. junija 1906. Tečaj XXXVI.

Izhaja dvakrat na teden in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 13 K 20 v, ali gld. 6·60
pol leta . . . . . 6 » 60 » » » 3·30
četrt leta . . . . . 3 » 40 » » » 1·70

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA" ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiščanskem" in „Kažipot po Ljubljani in kranjskih mestih", dalje dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštnih zvez" ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik".

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadstr. v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček.

Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« *Dr. K. Lavrič.*

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoludne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC" izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1·60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekališču Jos Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Matiussi v ulici Formica, I. Hovański v Koronski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. — Telefon št. 83. — »Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Lahkovernost našega ljudstva.

Pri porotni razpravi proti Andreju Strucu, ki je bil obtožen zločina goljufije s prodajanjem srečk in radi tega tudi obsojen, se je pokazalo, kako velika je še lahkovernost med našim ljudstvom, in kako drago jo plačuje. Struc je hodil okoli ter prigovarjal ljudem, naj kupijo srečke, češ, da mora vsaka zadeti, da je na njih podpis cesarjev in pokojne cesarice, da je pokojna cesarica zapustila za reveže 3 milijone, katere se ima dati na srečkanje po 6 K. Mož je govoril in govoril, ljudje so pa kupovali. Da, celo na posodo so jemali denar, da so mogli kupiti srečke, ki gotovo zadenejo!

Prodaja teh srečk je v Avstriji prepovedana; sicer dasi je prepovedana, in kljub temu, da je na prvi hip umljivo, da mora biti tak prodajalec srečk edinole navaden slepar, je vendar inkasiral Struc okoli 900 K, potem šele so ga prijeli in izročili sodniji. Po okolici in po Vipavski dolini je torej imel prav dobro žetev.

Je nekaj čudnega, naravnost neumljivega, kako je naše ljudstvo lahkoverno, kako slepo veruje izvestne reči, kako se da hitro tujcu speljati na led. Zadostovalo je Strucu, da je omenjal pokojno cesarico in cesarja, pa so bili prizadeti vsi iz sebe, češ, to pa že mora biti nekaj, kupijmo! In res so kupovali. Če ni imel denarja pri rokah, alò k sosedu, da posodi 6 K za srečko, zlasti še, ker je pravil Struc, da jih sme prodati le določeno število v vsaki občini. Lahkovernež si je izposodil denar, katerega mora vrniti, jednako svoto pa mu je odnesel Struc, in te ne bo nikdar več nazaj. Zanimivo je bilo pri razpravi, ko je rekel predsednik neki priči: Vi torej imate škode 6 K. Kaj, 6 K, je rekla priča, ne le 6 K, ampak 12 K, ker izposojenih 6 K moram vrniti, 6 jih je snedel pa Struc. Da, da, lahkovernost, in draginja se pri njej hitro podvaja.

Ta lahkovernost v našem ljudstvu je veliko zlò, na katerega odpravo treba začeti delati z vso silo. Pregovor pravi: Izkušnja izuči človeka — ali nam se zdi, da za slučaje ta rek ne velja popolnoma za naše ljudstvo, kajti dasi ima izkušnje, in sicer v izobilici, se vendar da strašno hitro prekaniti prvemu sleparju, če ima le dobro namazan jezik. Lahkovernost je močnejša od izkušnje in zmaguje nad njo. Še toliko več, ker se dogaja, da so tudi inteligentnejši ljudje na deželi tuintam le še preveč udani lahkovernosti, ki tudi gredo na limanice temu in onemu, le toliko previdni so, da takih rečij ne razglašajo tako kot drugi, in da pozneje, ko sprevidijo, kako grdo so bili osleparjeni, lepo molčijo.

Po naših listih se je že opetovano svarilo pred raznimi srečkami, navajali smo tvrdke, od katerih se ne sme kupiti, pa vse zaman. Struc je imel najugodnejše polje za svoje sleparstvo, in v kratkem času je inkasiral okoli 900 K. To pač govori jasno! Za koristne knjige, podučne, za potrebne reči, za to navadne obrne naš kmetič vinar trikrat, predno ga odda, za sleparske srečke so si pa celo — pa s kako silo, da se kaj ne zamudi — izposojali denar, da so le imeli v hiši srečko »s cesarjevim podpisom, katera gotovo zadene«.

Ljudstva nikdo ne uči z živo besedo, naj se varuje sleparjev. Naši duhovniki se sicer tako radi bahajo, da so oni učitelji ljudstva, da ga varujejo, ali to ni res. Duhovniki imajo pri stiki z ljudstvom pred očmi le svoj interes. In ker vedo, da jim nevednost in lahkovernost največ donašata, ne storijo nikakega koraka proti takim zlom, pod katerimi res trpi ljudstvo ter zametuje dandanašnji tako redek denar med kmečkim ljudstvom.

Lahkovernost je velika nevarnost našemu ljudstvu, zategadel pa jo treba pobijati z vsemi pristopnimi sredstvi, da se korenito zatre. Tu se vidi, koliko prosvetnega dela je še potreba na deželi. —

Prestolni govor in ekspozé zunanjega ministra.

V nedeljo je cesar vsprejel člene delegacij in je na nagovor predsednikov odgovoril tako-le:

„Zagotovila zveste udanosti, ki ste jih naslovili na-me, me navdajajo iskrenim zadovoljstvom in izrekam vam za to svojo prisrčno zahvalo. Naši odnošaji do vseh vnanjih držav so ohranili v tej daljši dobi, ki je minola od zadnjega zasedanja delegacij, svoj povsem prijateljski značaj. Globokim ogorčenjem me je napolnila grozna nakana proti veličanstvoma kralja in kraljice španske in zahvaljujem dobro previdnost, ki je odvrnila resnejo nevarnost od presvetle mlade dvojice. Zveza z nemško državo, sklenjena pred četrtstoletjem, se izkazuje zbog svojega defenzivnega in konservativnega označja slej ko prej kakor dragoceno poroštvo miru, ki je hočemo vzdrževati in negovati s posebno skrbjo. V obisku, ki mi ga je napravilo pred malo dnevi njegovo veličanstvo cesar Viljem, se je pokazalo razmerje najinega tesnega prijateljstva. Istotako polni zaupanja so odnošaji do našega drugega zaveznika, kraljestva Italije, s katerim smo v razveseljivem soglasju glede stvari, ki se nas skupno tikajo. Sporazumljenje z rusko državo, ki je z nami v tesnem prijateljstvu, določeno v namen, da se na balkanskem poluotoku vstvarijo urejeni odnošaji, obstaja dalje v polni meri in je prineslo dobrih sadov. Če tudi položaj v onih krajih še vedno kaže mnoge pomanjkljivosti, se je vendar neutajljivo zboljšal in pred vsem se je posrečilo odvrniti resneje komplikacije. Težki boj med Rusijo in Japonsko se je v naše veliko veselje in po zaslugi nesebičnega posredovanja gospoda predsednika Zjedinjenih držav končal s sklepom miru, ki je časten za oba dela. Vprašanje odprtja Maroka v gospodarskem pogledu, in deleža, ki naj bi ga imele na tem evropske države, je grozilo v minolem letu z resnimi zapletljaji. Razveseljivo je pa, da se je na konferenci, sklicani v Algeciras v namen poravnanja diferenc, posrečilo najti vsestransko zadovoljivo rešitev, k čemur je po nemalem delu pripomoglo naše posredovalno delovanje. Kakor doslej bo tudi odslej ohranitev miru za Evropo in pred vsem za našo monarhijo vodilna misel naše vnanje politike. Moja vojna uprava ostaja glede tekočih potrebščin za vzdrževanje vojske in vojne mornarice v mejah lanskega dovoljenja. Za hitrejo in neodložljivo nabavo orožja in vojnega materijala, potem za hitreje izvedenje gradnje ladij in oboroženje istih se zahtevajo delni zneski primerno programu. Stalni napredek v okupacijskih deželah ni prenehal tudi v minolem letu. Važne reforme na vseh poljih uprave ali se že vrše, ali se pripravljajo. Pojavljajo pa se tudi mnogokatere težave modernega razvoja, kakor je bil n. pr. ravnokar došeni čez mnoga industrijska območja raztezajoči se delavski štrajk. Železniška črta, ki spaja Serajevo s srbsko in turško mejo na jugovzhodu, je dovršena in bo dne 1. julija izročena obratu.

Priporočevaje došle vam predloge vaši patrijotični gorečnosti in vaši izkušeni razsodnosti, kličem vam prisrčen „dobro došli".

Zunanji minister grof Goluchowski je predložil delegacijama ekspozé. Vodilna misel tega ekspozeja je: mirovna politika monarhije sloni na trozvezi in na prijateljskem odnošaju do Rusije.

Ekspozé o zunanjem položaju države označuje politično situacijo za ugodno, tako da more država gledati mirno v bodočnost. Trozveza zagotavlja mir, vsi poizkusi, s katerimi so nekateri hoteli umetno napraviti nesporazumljenje med Italijo in Avstrijo, so s poštenim nastopom obeh držav onemogočeni. Ekspozé omenja sporazumljenje z Rusijo v orientnih vprašanjih ter pravi, da za reformno delo v Makedoniji ostane za podlago mürzštéški program. Reformno delovanje je ugodno in vsled ostrejšega nastopa proti vstaškim četam bo kmalu uspešno. Omenja konflikte s

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

„Tiho!" pravi Albert s temnim glasom. „Direktno vsekakor niste provzročili te nesreče in vzbudili tega hrupa, a pripravljali ste vse to zahrbtno."

„Jaz?"

„Da, vi. Od koga prihaja razkritje?"

„Toda mislil bi, da vas je o tem poučil časopis: iz Janine, vraga!"

„Kdo je pisal v Janino?"

„V Janino?"

„Da. Kdo je pisal, vprašajé po delih mojega očeta?"

„Zdi se mi, da v Janino lahko piše ves svet."

„In vendar je pisal samo eden."

„Samo eden?"

„Da, in ta oseba ste vi."

„Jaz sem pisal, gotovo; in zdi se mi, če človek hoče omožiti svojo hčerko, da je njegova dolžnost, poizvedeti, kakšna je rodbina njegovega bodočega zeta."

„Vi ste pisali," pravi Albert, „dasi ste čisto dobro vedeli, kakšen odgovor dobite."

„Jaz? Ah, prisegam vam," odvrne Danglars z zaupnostjo in gotovostjo, ki sta izvirali morda manj iz strahu kakor iz preostalega sočutja, katero je tlelo v dnu njegovega srca za ubogega mladega moža, „prisegam vam, da bi jaz ne bil nikdar prišel na misel, pisati v Janino. Ali sem morda vedel, kaj se je zgodilo z Ali-Pašo?"

„Torej vas je k temu kdo nagovoril?"

„Gotovo."

„K temu vas je nekdo nagovoril?"

„In kdo?... Končajte... povejte..."

„Moj Bog, nič ni bolj priprosto. Govoril sem o preteklosti vašega očeta in rekel, da je bil izvor njegovega bogastva vedno nejasen. Ona oseba me je vprašala, kje si je pridobil vaš oče svoje premoženje, in jaz sem odgovoril, da na Grškem. Nato mi je svetoval, naj pišem v Janino."

„In kdo vam je to svetoval?"

„Vraga, grof Monte Cristo, vaš prijatelj."

„Grof Monte Cristo vam je rekel, da pišite v Janino?"

„Da, in pisal sem. Ali hočete videti mojo korespondenco? Pokažem vam jo."

Albert in Beauchamp se pogledata.

„Gospod," pravi Beauchamp, ki je doslej molčal, „zdi se mi, da dolžite grofa in ga tožite, ker ga ni v Parisu ter se ne more braniti."

„Gospod," jaz ne tožim nikogar," odvrne Danglars, „jaz samo pripovedujem in v grofovi prisotnosti ponovim, kar sem rekel."

„In ali grof ve, kakšen odgovor ste dobili?"

„Pokazal sem mu ga."

„Ali je vedel, da je krstno ime mojega očeta Fernand in njegovo rodbinsko ime Mondego?"

„Da, to sem mu povedal že mnogo prej. Sicer sem pa v tej zadevi storil to, kar bi bil storil na mojem mestu vsak drug človek, da, morda še manj. Ko je prišel drugi dan vaš oče, pozvan po grofu, k meni, da bi za vas formelno snubil mojo hčerko, sem mu to sicer odrekel, to je res, toda brez vsake izjave, brez hrupa. V koliko pa naj me tudi briga čast ali sramota gospoda Morcerfa? Na podlagi tega se rente ne dvigajo in ne padajo."

Albert čuti, da mu stopa vsa kri v glavo. Ni bilo dvoma. da se Danglars brani nesramno, da, toda vendar se je branil kot mož, ki sicer ni povedal vse resnice, a vendar vsaj majhen del, ne sicer toliko iz vestnosti kolikor iz boječnosti in strahu. Sicer pa, kaj išče Morcerf? Njemu ne gre za to, da bi izvedel, kdo je bolj vreden kazni, Danglars ali Monte Cristo, on išče moža, ki se na majhno ali veliko razžalitev odzove, ki se bije, in Danglars se ne bije, to je bilo gotovo.

Med tem so vstajale v njegovem spominu okoliščine, katere je pozabil ali pa jih ni zadostno vpošteval. Monte-Cristo je vedel vse, ker je kupil Alijevo hčer, in je svetoval Danglarsu, naj piše v Janino. Vedoč za ta odgovor, je vendar izpolnil Albertovo željo, naj ga predstavi Haydée, napeljal je pogovor na paševo smrt, ni se ustavljal, da je pripovedovala Haydée o svojem življenju (pač pa ji brezdvomno s par grškimi besedami zapovedal, naj ne imenuje imena Morcerfovega očeta); sicer pa, ali ni prosil grof tudi Morcerfa, naj pred Haydée ne imenuje svojega rodbinskega imena. Končno je vzel Alberta s seboj v Normandijo, in sicer baš tedaj, ko se je imel, kakor je vedel, izvršiti udarec. Zdelo se je le pregotovo, vse je bilo preračunano, Monte Cristo je delal vsekakor v sporazumljenju s sovražniki njegovega očeta.

Albert vzame Beauchampa na stran in mu razodene svoje misli.

„Prav imate," reče ta, „gospod Danglars je delal nizkotno kakor vedno, toda grofa Monte Crista je treba prisiliti h kaki izjavi."

Albert stopi k Danglarsu.

Srbijo ter izjavlja, da bi Avstrija ne mogla pripustiti, da bi bili oškodovani njeni gospodarski interesi. Omenja konference v Algecirasu, kjer je avstrijski zastopnik grof Welsersheimb objektivno odločno nastopil v korist evropskega miru in pravi, da bo delo Avstro-Ogrske tudi nadalje v korist miru in Evrope.

DOPISI.

Iz Kostanjevice na Krasu. (Klerikalni lažnjivi Kljukci. — Mica Kovačeva, pila nič plačala. —) Klerikalni kljukci ne morejo živeti brez laži. Ko je „Soča“ poročala o kamnu, ki je priletel med naše pevce, in sicer priletel iz roke klerikalnega junaka, so skrpucali dopis za lažnjivo „Gorico“, v katerem udrihajo po osebah in sumničijo, potem pa lažejo, da so naši mladeniči vrgli kamen med pevce. To je pač tako iz trte zvito, da tega ne more verjeti nikdo, ki ima le še kaj pameti v glavi. Mi vemo, odkod je tisti kamen, in poznamo tudi junaka, ki je kamen pobral in ga v žep djal. Mogoče se je v farovžu premalo najedel, da bi kamen za pečenko napravil. Kamen, ki je bil vržen v sobo, je bil popolnoma suh, poprej pa je bil močan naliv. Suh pa je bil zato, ker ga je tiščal v žepu. Junak je izdan.

Dopisnik v Gorici obrekuje naše mladeniče, da so zamazali pevovodji klerikalnega društva okno z blatom. Tu ga opozarjamo na to, da dobro vemo, kedo je namazal naša vabila za prvi občni zbor s človeškim blatom; drugi dan se je poznala človeška roka. Ta je tisti, ki je mogoče tudi okno pevovodji ozaljšal; kajti kdor je vajen kakšnega dela, mu gre vedno izpod rok, in kdor je učen mešati po rokah, ta pač meša, ta je prijatelj blata. Sramota za Kostanjevico, da ima take ljudi v svoji sredi. Zakaj ne pove rajši, kako se vedno tepejo, in kako so pri zadnji tepeški tudi tarovški kuharici pobili okna. O tem očka molči. — Take surovine so klerikalci.

Na drugi binkoštni prazniki so se zbrali trije klerikalni junaki, vsak s svojo punčko, v krčmi pri U. Pili in peli so, kot bi imeli polne žepe denarja, ko je prišel čas računa, sta pa dva zbežala, tretji je ostal v krčmi. Krčmar ga je pošteno obdelal; sploh pravi, da vsako nedeljo, ko popivajo klerikalci, ko pride čes plačati, jo popihajo, dobi le mizo in prazne kozarce. Pa tudi ta junak je porabil ugodno priliko ter zbežal. Dekleta, vzemite v prihodnje s seboj svitle kronice, kadar greste s klerikalnimi kljukci v gostilno!

Izpod Čavna. — (Za dobroto slabo plačilo.) Mlado društvo je priredilo veselico, ali ker ni imelo plačila za dvorišče, ga je prepustil gospodar brezplačno, le tako so se pogodili, da je družina gospodarjeva prosta pri veselici. Toda pri plesu je prišlo do nekih besed, ker so družino kar naenkrat ustavljali. Gospodar je izgovoril v jezi neko besedo, katero je nekdo nesel od ust do ust, tudi prizadetemu, ki je imel glavno besedo pri veselici, in konca je bil ta, da se je vršila v Gorici razprava radi žaljenja časti. To bi se bilo pač lahko doma poravnalo, zlasti še, ker dotični ve, koliko dobrega mu je že storil oni gospodar in ker pač ni bilo prav tako delati z družino za dobroto. Društvo si tako po nepotrebnem dela nasprotnike, on pa tudi.

Domače in razne novice.

Hribarjeva desetletnica. — V soboto 9. t. m. je preteklo deset let, odkar županuje v Ljubljani g. Ivan Hribar. V najtežavnejših časih, ko je bila Ljubljana razrušena po potresu, je prevzel županovanje ter s svojo izredno marljivostjo in sposobnostjo tekom te dobe napravil iz nje lepo, moderno mesto, s katerim se lahko vsi Slovenci ponašamo. To je pač obširno premišljeno zasnovano in izvedeno delo, ki zahteva celega moža, polnega energije in železne vstrajnosti. Ljubljana je bila srečna, da je dobila takega moža v Ivanu Hribarju. Zato pa se pripravlja Ljubljana, da proslavi prvega meščana kar najspodobneje na dan 16. t. m. To bo impozantno slavlje, še toliko bolj, ker Hribar je čist Slovenec in Slovan, katerega slovensko čutstvovanje je širošrno znano. Radi tega pa ne nosijo njegove prsi nikakega zaslužnega križca — ali v srcu čutečih, po napredku stremečih Ljubljančanov in v naši slovenski zgodovini si je pridobil spomin, ki odtehta vsa taka odlikovanja. Tudi od bregov Soče mu častitamo k slavlju na dan 16. t. m., kličoč: Še mnogo let v ponos bele Ljubljane in v prospeh slovenskega imena!.

Proč s tujimi spakami na poštnih pečatih! — Nekaj strašnega so tuje spake naših krajevnih imen na poštnih pečatih! Avče - Auzza, Breginj-Bergogna, Ročinj-Rozina, Renče - Ranziano, Kojsko-Quisca, Črnice-Cernizza, Šempas-Schönpass, Kanal - Canale, Kobarid - Karfreit itd. itd. Te laške in nemške spake so izrodek tujega nam vladnega sistema, so izmišljene in zanalašč pritegnjene v uradno rabo. Kaj naj jih trpimo še naprej? Med Lahi nimajo nobenega izmišljenega krajevnega imena, ampak pišejo samo laška. Cela Furlanija ima le laška imena na pečatih. Zakaj so vendar baš nam nadeli tuje spake? Hoteli so natveziti svetu, kot da so naši kraji nekako mešani, kar pa ni res. Na slovenskih tleh zahtevamo spoštovanje naših krajevnih imen in odločno odbijamo vse tuje spakedranke. Nočemo tujih vznakov za naše čisto slovenske okraje! Nemci jih nimajo, Lahi tudi ne, čemu naj jih imamo samo mi?

Sedanji trgovinski minister je Čeh, odločen Čeh!

Radi tega pa je čas, da se potegnejo vsa županstva, v katerih strašijo spakedranke na poštnih pečatih poleg domačih imen, za to, da izginejo te spake ž njih. Vsa prizadeta županstva naj napravijo uloge na poštno ravnateljstvo, v katerih zahtevajo odstranitev izmišljenih krajevnih imen. Če ne ugodi ravnateljstvo z lepa, se treba obrniti na višja mesta! Proč z znamenji tujstva med nami!

Soška podružnica slovenskega planinskega društva, odsek Gorica, vabi v nedeljo 17. t. m. na izlet na Korado (812 m) — Sv. Gendro. Odhod ob 4.30 zjutraj od kavarne Central. Povratek po dogovoru z izletniki ali na Mérnik in Krmin ali na Jenkovo-Krmin, ali čez Idrijco na Planjavo v Čedad in odtod z železnico nazaj. — Hoda za turiste 6 ur.

Imenovanja. — Za davčne pristave so imenovani dosedanji davčni vežbenci gg.: Ciril Ivančič za Kanal, Gvid Stres za Kobarid, Ivan Bonač za Tolmin, Karol Ciglič za Podgrad, Ivan Berzac za Krk, Iv. Tuzet za Sežano, H. Travan za Gorico, R. Dragovina za Koper, A. Vernier za Vodnjan, A. Schak za Koper, E. Sossich za Gradišče ob Soči.

Cesarja ne bo k otvoritvi nove železnice? — Pri sprejemanju v delegacijah je rekel cesar koroškemu poslancu Pobernigu, da težko, da pride k otvoritvi nove železnice, ker je preutrujen. Če ne bo cesarja, pride eden izmed nadvojvod.

Društvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani v prid bode kolekoval odslej ljubljanski mestni magistrat vse svoje uradne listine. — Velik dohodek naši družbi ob teh tisočih ter tisočih sledne leto. — Na tej za našo družbo veseli zgodbi pozivljamo vse slovenske srenje — od prve za Ljubljano do zadnje na gorskem slemenu: Nevstrašeno ter požrtvovalno in prej ko prej na to isto pot kakor Ljubljana. — Živela bela Ljubljana! — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V goriškem mestnem svetu so se v zadnji seji izrekli proti Hohenlohejevemu načrtu, ki določa za Trst in za Trident po en mandat več potom volilne reforme ter so sprejeli zahtevo, da mora dobiti Furlanija še en mandat.

Potrdili so v tej seji račune za leto 1905. raznih fondov in ustanov v občinski upravi; med drugim potrdili tudi posojilo 150.000 K za kromberški vodovod.

Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev je imelo v soboto v Ljubljani svoj redni občni zbor. Navzoče je pozdravil predsednik dr. Zbašnik, naglaševáje, da je imelo društvo v prvem letu toliko gmotnega uspeha, da moramo biti ž njim zadovoljni. Združenje s „Pisateljskim podpornim društvom“ se doslej ni posrečilo. O delovanju društva je poročal tajnik R. Pustoslemšek. Društvo ima 9 ustanovnikov, pravih članov 36, podpornih 62, torej skupno 107. Društvo se je zavzelo z vso močjo za Podravskega ter mu preskrbelo pomoči. Društvo je izdalo popularno knjižico o Prešernu, priredilo Stritarjevo slavnost ter bilo vsestransko delavno. Dohodkov je bilo 7097 K 48 v, stroškov 2866 K 38 v. Čistega denarja je 4230 K 70 v, za knjižico je tirjati še 854 K 71 v, tako da znaša vse premoženje 5086 K 41 v. Za predsednika je bil izvoljen zopet g. dr. Zbašnik, v odbor iz članov I. skupine gg. Beg, Dermota, Govekar, Malovrh, Pustoslemšek, za namestnika gg. Ekar in Kavčič, iz II. skupine gg. Dimnik, Jošt in Trstenjak, za namestnika pa g. Kostanjevec. V nadzorništvo so bili izvoljeni gg. dr. Marn, Regali, inž. Turk, v razsodišče gg. Gangl, Fr. Milčinski, dr. Tavčar, dr. Korad Vodušek in dr. Fr. Windischer.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ bode slavilo letos petindvajsetletnico svojega obstanka. — Izmed 45 slovenskih društev katere šteje danes Trst in njega okolica, je to društvo eno izmed najstarejših. „Ustanovil se je v Trstu 1. avgusta 1881. slavjansko „Tržaško podporno društvo“, katero je pred za prav veja „Delavskega podpornega društva in sicer ona veja, katera se je borila za pošteno gospodarstvo in pravico udov, kakor dokazujejo dokumenti v društvenem arhivu. Društvo razvije v spomin 25-letnice svoj prapor z geslom: Mir in delo. Tem potom so že danes vabljena vsa bratska društva širom naše domovine, da se udeleže razvitja ali skupno z zastavami, ali pevskimi zbori ali po zastopnikih. — Da bode čim prej mogoče določiti vspored veselice, naj blagovolé vsa ona društva javiti vodstvu „Tržaškega podp. in bralnega društva“ v Trstu, ulica Stadion št. 19., katera mislijo udeležiti se slavnosti; pevska društva pa, ki želijo nastopiti pri točki: „tekmovanje pevskih društev“, naj čim prej javijo ime pesmi in skladatelja, katero so namenili peti, do 15. julija.

Veselica se ima vršiti 5. avgusta, natančneje podatke o istej prinese vspored, kojega objavi pravočasno vodstvo „Trž. podp. in bral. društva.

Dela na Lijaku. — Tržaško namestništvo je oddalo dela za železni most na državni cesti na Lijaku podjetniku E. Rossiju.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je nabral g. Miroslav Fischer, c. kr. finančne straže višji preglednik v Volčah, na ženitovanjski večerji g. Frana Staniča, c. kr. fin. nadstražnika in gospice Eme Kofol-Lamljanove v Volčah K 10.

Poštar Murschetz. — V Bovcu dobro znani bivši tamkajšnji poštar J. Murschetz je sedel v Ljubljani pred porotniki obtožen uradnega poneverjenja v znesku 3017 K 30 v, storjenega v Železnikih, kamor je bil premeščen iz Bovca. Pred sodnijo se je branil, češ, da ni nepremišljeno zakrivil primanjkljaja, marveč da se je zgodilo to vsled bolehne raztresenosti in pozabljivosti, motil se je pri štetju denarja. Bil je — oproščen!

Izlet na Vrhovlje. — Pišejo nam: Dne 29. t. m. priredi mnogo šolskih vodstev z mladino izlet na prijazno Vrhovlje nad Kojskim. — Kakor se čuje, sprejmejo Vrhovlje mladino kaj slovesno; natrkovalo se bode kakor na Velikonoč, zraven pa še streljalo. — Najbrže nas počasti s svojo navzočnostjo tudi g. župan in drugo občinstvo.

Izpred sodnije. — Radi težke telesne poškodbe je bil obsojen 25 letni A. Božič iz Dolenj na 2 meseca težke ječe.

Na 6 mesecev težke ječe je bil obsojen 34 letni Jos. Jacob iz Vileša v Furlaniji, ker se je pregrešil nad 3 deklicami 4—8 let.

(Dalje v prilogi.)

„Gospod,“ prične, „razumljivo vam mora biti, da se za vedno še ne poslavljam od vas. Najprej moram vedeti, če je vaše opravičevanje utemeljeno, in o tem se prepričam pri grofu Monte Cristu.“

In pozdravivši bankirja, zapustita mlada moža sobo, ne da bi se brigala za Cavalcantija.

Danglars ju spremi do vrat in zagotovi Alberta še enkrat, da ne goji čisto nobenega osebnega sovraštva do grofa Morcerfa.

XI.

Psovanje.

Pred bankirjevimi vrati Beauchamp ustavi Morcerfa.

„Poslušajte,“ pravi, „pravkar sem vam rekel pri gospodu Danglarsu, da morate od grofa Monte Crista zahtevati določno izjavo?“

„Da, in zdaj greva k njemu.“

„Še trenotek, Morcerf. Predno greva h grofu, premislite.“

„In kaj hočete, naj premislim?“

„Važnost tega koraka.“

„Ali je ta pot vsaj daljša, nego je bila pot k Danglarsu?“

„Da, gospod Danglars je človek denarja, in znano vam je, da taki ljudje poznajo samo kapital in se ne bijejo lahko. Ta drugi je baš nasprotno plemič, vsaj po zunanjosti; toda ali se ne bojite, da srečate v plemiču brava?“

„Bojim se samo enega, in sicer tega, da najdem moža, ki se ne bije.“

„O, bodite brez skrbi,“ odvrne Beauchamp, „ta se bode bil gotovo. A bojim se le ene stvari, namreč, da se bode bil predobro; bodite previdni!“

„Prijatelj,“ pravi Morcerf z lepim smehljajem, „to je, kar si želim; najlepše, kar se mi more zgoditi, bi bila smrt za mojega očeta; to bi nas rešilo vse.“

„In vaša mati bi umrla.“

„Uboga mati,“ pravi Albert in si potegne z roko čez oči, „da, to vem dobro, toda boljše je, da umrje žalosti nego sramote...“

„Torej ste se odločili, Albert?“

„Da.“

„Torej pojdiva. Toda ali mislite, da ga najdeva?“

„Odpotoval je nekaj ur za menoj, in gotovo ga najdeva.“

In časta se peljati na Elizejska Polja, štev. 30.

Beauchamp hoče izstopiti sam, toda Albert mu pripomni, da so pri tej čisto izvanredni zadevi postave in etiketa dvoboja stranska stvar.

Mladi mož je delal za tako sveto stvar, da Beauchamp ne more drugače in se uklone njegovi volji. Pusti ga torej, da izstopi, in ga samo spremi.

Baptistin ju sprejme.

Grof se je res vrnil, a se je kopal in si je prepovedal vsako motenje.

„Toda po kopelji?“ vpraša Morcerf.

„Po kopelji bode gospod obedoval.“

„In po obedu?“

„Bode gospod eno uro spal.“

„Potem?“

„Potem pojde gospod v Opero.“

„Gotovo?“ vpraša Albert.

„Čisto gotovo. Gospod je naročil, naj bodo konji pripravljeni točno ob osmih.“

„Prav,“ odvrne Albert, „to sem hotel vedeti.“

Nato se obrne k Beauchampu.

„Če imate kake opravke, Beauchamp, jih oskrbite takoj; če imate za današnji večer napovedan kak sestanek, ga preložite na jutri. Jasno vam je pač, da v Operi računam na vas. Če morete, pripeljite s seboj Château-Renauda.“

Beauchamp se poslovi od Alberta, obljubivši mu, da pride ob tri četrt na osem.

Prišedši domov, obvesti Albert Franca, Debraya in Morrela, da jih želi zvečer ob osmih videti v Operi.

Nato gre obiskat svojo mater, ki je izza teh žalostnih dogodkov ostala v svoji sobi ter odklanjala vsak obisk. Najde jo v postelji, popolnoma uničeno vsled javnega ponižanja.

Ko zagleda Alberta, prične Mercédes bolestno ihteti; toda solze ji olajšajo srce.

Albert stoji trenotek nem pred svojo materjo. Na njenem bledem obličju in zgrbančenih obrvih je bilo videti, da postaja sklep maščevanja v njegovem srcu močnejši in močnejši.

„Ljuba mati,“ vpraša potem, „ali poznate nekatere sovražnike gospoda Morcerfa?“

Mercedes vstrepeta; opazila je, da mladi mož ni rekel ‚mojega očeta‘.

„Prijatelj,“ mu odgovori, „ljudje, ki stoje tako visoko, imajo vedno nepoznane sovražnike. Ah, sovražniki, katere človek pozna, niso vedno najnevarnejši.“

„Da, to vem, toda jaz apeliram na vso vašo bistroumnost. Mati, vi ste tako nadarjena žena, da gotovo ničesar ne prezrete.“

„Toda zakaj mi praviš vse to?“

„Ker ste na primer o priliki našega domačega plesa opazili, da grof Monte-Cristo ni hotel ničesar jesti.“

Trepetáje in žaré v vročici, se grofica hitro dvigne.

„Gospod Monte Cristo“ vsklikne. „In v kakšni zvezi je to s tvojim vprašanjem?“

„Znano vam je, mati, da je gospod Monte Cristo skoro orijentalec, in orijentalci pri svojih sovražnikih nikdar ne jedo in ne pijejo, da si obdrže popolno prostost maščevanja.“

„Gospod Monte Cristo naš sovražnik, praviš, Albert?“ odvrne Mercedes, postajaje belejša od svoje bele odeje. „Kdo ti je to rekel? Ah, ti si blazen, Albert; gospod Monte Cristo, ki je vedno tako fin, ki ti je rešil življenje, ki si nam ga sam predstavil. O, prosim te, sin moj, preženi take misli, če jih

Dvořákov oratorij „Stabat mater“. — Veliki duhovi tega ali onega prosvetnega polja podajajo človeštvu proizvode svoje stvarjajoče sile v raznih svojih delih. Vsak duševni velikan pa položi na papir v jednem svojih del osredotočenje vse svoje zmožnosti, zbero vse v njem vse podrobnosti njegove umetnosti, napiše delo, ki je najvernejša slika cele njegove notranjosti. Vse, kar sniva v njem, se vzbudi, porode se na dan skriti akordi v najzadnjih kotičkih, prodrè pa na dan tudi vsa tista velika sila, ki tako jasno označuje vsakega resničnega umetnika, z vsem potrebnim spremstvom. Vstvari se nekaj celega, nekaj, kar gre samozavestno po svetu, ker ima v sebi vso moč, pred katero se mora vsak človek, ki zasluži to ime, klanjati. Nekaj takega je podal svetu Dvořák s svojim oratorijem „Stabat mater“. Čitali smo biografijo Dvořakovo. Kaj nismo opazili v njej, koliko je mož trpel? Ali ne sledi iz tega, da je bil kar naravnost poklican proizvesti veliko pesem o trpljenju? Našla sta se dva moža, pesnik frančiškan Jacobus de Benedictis, ki je vžgal krasne besede Stabat mater ter izlil v priprostost teh morje čustvovanja, in skladatelj po Božji milosti Antonin Dvořák, ki je s svojim glasbenim talentom dal popolnega izraza poeziji, ki se je porodila v tihi samostanski celici, ter jo dvignil v užitek vsemu v to sposobnemu človeštvu....

Naše Pevsko in glasbeno društvo stremi po visokih, ali le dosegljivih ciljih. Kdor je natihoma opazoval delovanje, ki se je razvilo iz nekdanje vsakdanjosti tako daleč, da se je dvignilo samozavestno višje ter s sigurnim poletom dospelo od koncertnih postaj manjšega in večjega obsega do popolnosti, v varno pristanišče resnične umetnosti, ta mora imeti v svojem srcu posebno zadoščenje, da smo čuli v soboto in nedeljo v Trgovskem domu nebeški oratorij Dvořakov.... Ti Slovenci! Pred 9 leti še so nas psovali po ulicah goriškega mesta ter tepli — danes so psovači zaostali, opsovani pa pojo mirno pod svojo streho oratorij, ki ima malo vrstnikov na svetu. To je moč, ki živi, ki se vzgaja in vzgaja, ki krepi, budi in rodi bodočnost. — Karkoli je bilo navzočih ljudij pri oratoriju, ljudij naše in tuje krvi, vsi so stali pod impozantnim utisom skladbe velikega genija. To je nebeška poezija, to je glasba, ki objema, ki te *poljubuje*, ki ti sega v srce, to so trenutki, ko si dvignjen z zemlje iz vse britke vsakdanjosti, ko živi le notranji človek.... Srečni trenotki!

Okoli 70 pevk in pevcev je nastopilo. Krasen venec. In peli so, da jih je bilo veselje poslušati. Tenor (g. Črnko), alt (gospa Tonova), sopran (g.čna Hrovatinova), bas (g. Jakše), vsi solisti so imeli lepe uloge, pa so se tudi prvi trije tako uživeli v svoje partije, da so jih izvajali zlasti drugi dan povsem precizno, tako, da so izrekali pohvalo celo strogi kritiki-muziki. Žal, da ne moremo reči tega v takem obsegu tudi o basu, dasi se nikakor ne sme reči, da bi bil kontrastiral z drugimi tako, da bi vedlo to do disharmonije. Prvi večer se nasproti z drugim smatra lahko za generalno skušnjo, drugi večer je bil res pravi oratorij, popoln, smelo se je reči: lahko smo ponosni Slovenci, da premoremo kaj takega. Zbor je bil oba večera jako na mestu. Izredna sigurnost je vladala v njem in godba je bila to pot tudi dokaj dobra. Tak zbor zasluži vse priznanje, največjo pohvalo. Vse vrline tega zbora so se pojavljale v najlepši luči, kakor so se kazale tudi že priznane vrline tenorja, alta in soprana v polni meri. Pa je tudi prilike tu pokazati vse finese glasov, izvesti jih tako, da se občinstvo divi. Dvořák zmore dr i priliko za to, imeli pa smo tudi izvrstne interprete. Seveda nočemo mi čisto nič pretiravati, ali reči pa vendar smemo najbrže povsem opravičeno, da se je Pevsko in glasbeno društvo prav znatno bližalo proizvajanjem v večjih mestih, kjer se petje in glasba vse drugače gojita nego pri nas. Ali to je že veliko, to znači lepo napredovanje, to nas navdaje z novim življenjem.

Užitek skladbe je res izvanreden. Sedaj čuješ glas solista in solistinje, sedaj ti zašumi na uho krasen zbor, ki se zopet izlije v čist glas solista, da potem zopet povzame moč skladbe polni zbor; sedaj občuduješ očarujoči glas tenorja, ljubki sopran, dovzetni alt, mogočen bas, potem čveterospev, duo, zbor — o tu se nahajaš na drugem svetu petja in glasbe. In kako lep je ta svet. Pesniška duša si želi, da bi zvenelo tako okoli nje dneve in noči, da bi nikdar ne prenehalo.....

In kdo nam je pripomogel do vsega tega? Pevsko in glasbeno društvo ima pevovodjo, ima učitelja, ki ume, kaj pritiče Slovencem v Gorici, ki je znal ustvariti v primerno kratkem času nekaj imponujočega, nekaj, kar dviga naše ime. Našel je hvaležen materijal, ni gledal ne na levo ne na desno, ampak stvarjal je in ustvaril. Vsa čast našemu Michlu.!

Končno bodi izrečena tudi želja, da se dobi kritik, ki presodi proizvajanje oratorija le s strogo umetniškega stališča, le to naj bo tu še dovoljeno: izreči občudovanje vsem p. n. gospem in g.čnam pevkam ter gg. pevcem za njih veliki požrtvovalni trud!

Udeležba pri oratoriju je bila zlasti v soboto pač častna za slov. meščane, dasi bi bila lahko še večja. Pa so ljudje, katere ni mogoče spraviti pod slovensko streho! Z dežele je bilo še precej občinstva, ali škoda, da je bilo v nedeljo izredno slabo vreme, dež, slabe ceste in nenavaden mraz za ta čas. V nedeljo je bilo pri oratoriju tudi več duhovnikov slovenskih, tudi nekaj laških. Udeležencev drugih narodnostij je bilo le malo. V nedeljo je bila udeležba nekoliko slabša od sobote. Oratorij „Stabat mater“ je bil za Gorico pač nekaj posebnega, na kar bi morala biti pozorna tudi naša slavna vlada. Zastopala sta jo c. kr. policijski oficijal in c. kr. policijski kancelist.

Dva laška glasova o oratoriju. — Tukajšnji dnevnik „Il Gazzetino Popolare“ je prinesel o oratoriju prav laskavo obširno poročilo. Vabilo k oratoriju in poročilo je priobčila tudi „L' Eco del Litorale“, list laških duhovnikov. Tudi ta list hvali prireditev, navajaje vse točke oratorija — ali povedal ni niti kdo je priredil oratorij, niti kje se je vršil. Sodimo, da se to ni zgodilo hotoma in namenoma; radi tega pričakujemo, da „L' Eco“ popolni svoje poročilo tako, da je priredilo oratorij slovensko Pevsko in glasbeno društvo, ter da se je proizvajal v Trgovskem domu; drugače se lahko sodi, da so ga priredili Neslovenci.

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se bo vršila letos v Logatcu na Notranjskem.

Vilharjev spomenik se odkrije slovesno dne 12. avgusta t. l. v Postojni. Za to priliko se pripravlja tam velika slavnost.

Zlato poroko sta obhajala v nedeljo gosp. Josip Ušaj, posestnik in bivši izvoščck, bivajoč na Tržaški cesti štev. 15., in njegova gospa soproga Katarina, rojena pl. Batistič.

Cerkljanske podružnice slov. planinskega društva izredni občni zbor se bode vršil dne 17. t. m. v prostorih gosp. Andreja Kobala ob 8. uri zvečer. Dnevni red obsega edino točko: zidanje plan. koče na Poreznu. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Županom na Jesenicah je izvoljen dr. Kogoj, pristaš narodno-napredne stranke.

Protilavstrijske demonstracije so bile v laškem Vidmu ob Binkoštnih praznih povodom proslave štatuta laškega kraljestva. Takrat imajo „neodrešenci“ običaj, da dajo duška svojim čutom proti Avstriji. Zastopani so iz vseh „neodrešenih“ avstrijskih dežel. Kakor čujemo, so bili letos najhujši — Goričani.

Pevsko in bralno društvo v Št. Andražu je imelo v nedeljo 10. t. m. svoj redni letni občni zbor, ki se je izvršil lepo v redu ob obili udeležbi. Odbor je sestavljen sedaj takole: Alojzij Brajnik predsednik, Anton Nanut podpredsednik, Ivan Molar tajnik, Anton Reščič blagajnik, Emil Komel pevovodja, Jos. Kuzmin namestnik pevovodje; Bostjančič Iv., Budal Jos., Brisko Pet., Furlan H. in Marušič Ant. odborniki.

Velik požar v Staremtrgu pri Ložu. — V Staremtrgu na Notranjskem je nastal na Binkoštno nedeljo velik požar. Pogorelo je 9 gospodarjem 20 poslopij. Škode je do 100.000 K, zavarovani pa so pogorelci komaj za petino tega.

Bralno in pevsko društvo „Ladija“ v Devinu priredi 24. t. m. javno tombolo v korist tamkajšnjega slov. otroškega vrtca.

Dva kaznovana izvoščeka. — Policija je kaznovala izvoščeka Jos. Oliva št. 48. in Jos. Grusovina št. 32, prvega na 24 ur zapora, drugega na 5 K globe, ker sta računala s postaje do ulice kmetijske šole K 1·60, oziroma K 1·30, dočim je tarifa 80 v.

Na 14 dnij zapora je bil obsojen na policiji 31 letni Iv. Gorjup, ker je v pijanosti motil čuvaja A. Ferri, ki je v jutro na ponedeljek odstranjal svetilko v Semeniški ulici pri kopanju za vodovod, ter ga nagnal in mu vrgel v hrbet kamenje. Ferri je bežal pred njim. Ko so Gorjupa aretirali, se je nekaj časa zoperstavljal redarjem.

Opozarjamo na oglas amerikanske trgovine z manufakturnim blagom na Tekališču Josipa Verdi štev. 35.

Veliki javni ples priredijo fantje v Krombergu v nedeljo dne 17. junija v prostorih gosp. Franca Komela. Svira oddelek goriške godbe. V Krombergu ni bilo 25 let javnega plesa. —

Veliki javni ples priredijo fantje v Prvačini v nedeljo dne 17. t. m. na dvorišču Andreja Pahorja.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Nišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih ter na deželi. 2 35—8

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj toliko v sebi, je torej najlaže prebavon, ne provzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom Ivan Hoff in s levjo varstveno znamko.

Zavoji po ½ kg 90 vinarjev, ¼ kg 50 „

Dobiva se povsod.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Zbornica je včeraj nadaljevala razpravo o obrtni reformi. Trgovinski minister dr. Fořt je rekel, da je vlada pripravljena v polnem obsegu pridružiti se kompromisu stalnega obrtnega odseka. Priporočal je sprejetje obrtne predloge.

Odsek za volilno reformo je izvolil včeraj dosedanjega podpredsednika dr. Ploja predsednikom. V seji včeraj so odbili zahtevo Lahov, da bi dobili dalmatinski Lahi 1 mandat, s 24 glasovi proti 10.

Avstrijska delegacija. — Minister vnanjih stvari grof Goluchowski je otvoril 9. t. m. sejo delegacije. Baron Spens-Boden je kot starostni predsednik prevzel predsedništvo ter pozval zbornico, naj izvoli predsednika. Predsednikom je bil s 53 od 55 oddanih glasov

---

imaš, in če ti morem dati kak svet, če hočeš uslišati mojo prošnjo, ti pravim, da mu ostani udan.“

„Mati,“ odvrne mladi mož s temnim pogledom, „vi imate pač uzroke, zakaj naj prizanašam temu možu.“

„Jaz!“ odvrne Mercedes in prav tako hitro zarudi, kakor je prej pobledela, ter postane nato še bledejša, nego je bila prej.

„Da, vsekakor,“ odvrne Albert, „ali ni res, vi tega moža ne smatrate za zmožnega, da bi storil komu kaj žalega?“

Mercedes vstrepeta in zvedavo pogleda svojega sina.

„Čudno govoriš,“ pravi Albertu, „in kakor se zdi, gojiš nenavadne predsodke. Kaj ti je vendar grof storil? Pred tremi dnevi si bil z njim v Normandiji, in ti in jaz, oba sva ga smatrala za tvojega najboljšega prijatelja.“

Ironičen smehljaj zaigra na Albertovih ustnicah. Njegova mati to opazi in ugane vse z dvojnim instiktom žene in matere, toda bila je previdna in močna ter prikrila svoj strah in svoje trepetanje.

Albert pusti, da pogovor zastane; toda za trenotek ga obudi grofica.

„Prišel si me vprašat,“ pravi, „kako se počutim; „nikakor ne dobro, ljubi Albert. Ostati bi moral pri meni, kajti nikakor ne smem biti sama.“

„Znano vam je, ljuba mati, kako srečen bi bil, če bi mogel ugoditi vaši želji; toda žalibog me sili važna in nujna zadeva, da vas moram zapustiti za ves večer.“

„Torej prav,“ odvrne Mercédès in vzdihne. „Le pojdi, kajti ne maram te narediti sužnjem tvoje otroške ljubezni.“

Zdi se, da Albert te besede presliši. Nato poljubi svoji materi roko in zapusti sobo.

Komaj se izgube njegovi koraki, pozvoni grofica zaupnemu slugi, mu ukaže, naj sledi groficu povsodi, kamor pojde ta večer, in ji to takoj sporoči.

Nato se da kljub svoji slabotnosti od svoje komornice obleči, da bi bila za vsak slučaj pripravljena.

Povelje, katero je vodil sluga, ni bilo težko izvršiti. Albert je šel v svojo sobo in se oblekel z veliko skrbnostjo. Nekoliko pred osmo uro je prišel Beauchamp; govoril je s Château-Renaudom, ki je obljubil, da bo točno ob določenem času v gledališču.

Prijatelja sta stopila v Albertov voz, in Albert, ki ni imel vzroka, da bi prikrival, kam gre, je rekel čisto jasno:

„V Opero!“

Bila sta tam, še predno se je dvignil zastor. Chateau Renaud je bil že tam; Beauchamp ga je obvestil o vsem, torej mu ni bilo treba dajati nobenih pojasnil več. Poleg tega se je zdela Chateau Renaudu Albertova želja, maščevati svojega očeta, tako naravna, da mu je iskreno zagotovil, da mu je popolnoma na razpolago.

Manjkalo je še Debraya, toda Albert je vedel, da ta redkokrat zamudi kako opero. Albert je upal, da sreča Monte Crista ali na stopnicah, ali na hodniku, koder ga je iskal. In ko je klical zvonec na prostore, odide na svoj sedež med Beauchampom in Chateau-Renaudom.

Toda svojih očij ne obrne od Monte Cristove lože, ki pa ostane prazna tekom celega prvega dejanja.

Končno, ko pogleda Albert že stotič na uro, se ob pričetku drugega dejanja odpre loža, Monte Cristo, črno oblečen, vstopi in gre do ograje, da bi pregledal dvorano. Morrel, ki pride za njim, išče z očmi svojo sestro in njenega moža, ju zagleda v loži druge vrste in pozdravi.

Grof zagleda pri svojem opazovanju bled obraz z žarečimi očmi, vpirajočimi se nepremično vanj. Dobro spozna Alberta, toda v svoji previdnosti se dela, kakor da ga ne vidi. Čisto mirno sede in pregleduje s kukalom drugo stran. Toda Alberta ne izgubi iz očij, in ko pade zastor, vidi, da Albert in njegova prijatelja zapuste svoje prostore. Kmalu se zgane kljuka v vratih njegove lože. Dasi se je grof smehljaje pogovarjal z Morrelom, je vendar čutil bližajočo se nevihto, vedel, kaj pride, in bil pripravljen na vse.

Vrata se odpro.

Monte Cristo se obrne in zagleda Alberta, bledega in trepetajočega; za njim sta bila Beauchamp in Château-Renaud.

„Dobrodošli!“ reče z ono dobrohotno uljudnostjo, ki je njegov pozdrav razločevala od navadnih form odličnega sveta. „Končno se torej vidimo. Dober večer, gospod Morcerf!“

In obraz tega moža, ki je bil vedno tako popolnoma sam svoj gospod, je izražal najiskrenejšo prijaznost.

Morrel se spomni pisma, v katerem ga je Albert prosil, naj pride v Opero, in spozna, da se ima zgoditi nekaj strašnega.

„Nismo prišli, da bi si pravili prilizljive uljudnosti ali hlinili prijateljstvo,“ pravi mladi mož; „prihajamo, da zahtevamo od vas nekega pojasnila, gospod grof.“

Te trepetajoče besede so komaj prišle preko stisnenih ustnic mladega moža.

„Pojasnilo v Operi?“ pravi grof tako mirno in s tako prodirajočimi očmi, da je bilo na tem zopet spoznati, kako zelo je ta mož gospod nad samim seboj. „Dasi zelo malo poznam pariške običaje, gospod, bi vendar ne mislil, da je Opera kraj, kjer se zahtevajo pojasnila.“

„Toda,“ odvrne Albert, „če se da kdo zatajiti, če človeka ne puste k njemu pod pretvezo, da je v kopelji, pri obedu ali v postelji, ali ni človek v tem slučaju prisiljen, da izrabi čas, ko more to osebo najti?“

„Mene ni težko najti,“ pravi Monte Cristo, „kajti če imam dober spomin, gospod, ste bili še včeraj pri meni.“

„Včeraj, gospod,“ pravi mladi mož, v katerega glavi se prične mesti, „včeraj sem bil pri vas, ker še nisem vedel, kdo ste.“

In te besede je izgovoril Albert tako glasno, da so jih lahko slišali vsi, ki so sedeli v bližini. Tudi so se oči vseh obrnile v grofovo ložo.

„Od kod prihajate, gospod?“ pravi Monte Cristo navidezno čisto mirno. „Zdi se, da ne obvladate svojih čutov.“

izvoljen princ Ferdinand Lobkovic. Izrekel je nado, da bo delegacija imela pred očmi dva zelo važna cilja: položaj monarhije kakor velevast in izrecno varstvo gospodarskih interesov tostranske državne povice. Predsednik je omenil tudi atentata v Madridu ter se je v toplih besedah spominjal bivšega predsednika delegacije vit. Javorskega. Na to se je vršila volitev podpredsednika. Oddanih je bilo 54 glasovnic, 27 glasov je dobil dr. Sylvester, 25 pa vit. Abrahamovicz. Na to je minister grof Goluchowski predložil skupni proračun za 1905. in 1906. Delegat Chlumetzky je predlagal, naj se izvoli proračunski odsek, sestoječ iz 21 členov. Predlog je bil vsprejet in odsek izvoljen.

Po seji delegacije se je konstituiral proračunski odsek ter izvoli načelnikom Bobrzynskega, namestnikom pa viteza Chlumetzkega. Potem so bili izvoljeni poročevalci, nakar je bila seja zaključena.

Tekom seje avstrijske delegacije je bila prečitana interpelacija posl. Dobernigga in tovarišev, v kateri zahtevajo interpelantje, naj se predloži zakonski načrt glede odgovornosti skupnih ministrov.

Pogovori cesarja z delegati. — Po prestolnem govoru je imel cesar cercle, na katerem se je razgovarjal s posamičnimi delegati. Delegata Morpurgo je vprašal cesar o razvoju trgovine v Trstu. Delegat je izrekel nado, da se po otvoritvi nove železnice razmere zboljšajo, na kar je pripomnil cesar, da se nova železnica odpre v mesecu juliju. Morpurgo je izrazil željo, da bi se pristaniščna dela pri sv. Andreju pospešila. Ta dela so močno zaostala, ker sedanje pristanišče ne zadostuje niti zahtevam sedanje jedine železniške črte. Poslanca Bartolija je vprašal cesar, kolikokrat je bil že izvoljen v delegacijo in je poizvedoval o razmerah v Istri, zlasti na deželi. S posl. Deluganom je govoril o razmerah v Trentinu. Jako pomembne besede je izrekel cesar v pogovoru s češkim delegatom dr.om Kramařem, rekel je namreč: **„Volilna reforma se mora izvesti. Nove volitve se ne bodo vršile več po sedaj veljavnem volilnem zakonu“.**

Mej delegati, ki jih cesar po prečitanju prestolnega govora nagovoril, je bil tudi poslanec Biankini. Nagovor in odgovor sta bila zelo markantna. Cesar: Veseli me, da vas zopet vidim. Vi ste bili že večkrat v delegaciji. Biankini: Veličanstvo, sedaj sem v drugič. Cesar: Kako gre v Dalmaciji? Biankini: Po navadi, veličanstvo: Ta nesrečna dežela čaka še vedno odrešenje! Cesar: Ali pred vsem na direktno železniško zvezo. Biankini: Na direktno železniško zvezo tudi, veličanstvo. Cesar: Ta pride gotovo.

Novo sredstvo proti tuberkulozi. — Akademiji znanosti je sporočil voditelj Pasteurjevega zavoda v Lille, prof. Calmette, da se mu je posrečilo imunizirati mlada teleta proti tuberkulozi na način, da je primešal malo količino tuberkuloznih bacilov mleku, s katerim se hranijo. Prof. Calmette vzdržuje za mogoče, da bi se utegnilo tem načinom obvarovati tudi otroke pred tuberkulozo.

Skupni proračun. — Delegacijam predloženi skupni proračun izkazuje: Skupnih potrebščin kron 346,720.262 (4,651.471 kron več nego 1905.) Od teh odpade na unanje ministerstvo 12,151.536 (+ 500.000) na vojsko 299,049.261 (+ 2,149.866), od te svote je izredna potrebščina 13,265.261 (+ 1,374.991, na vojno mornarico 30,897.410 (+ 1,950.000), od česar izredno 1,291.790. Skupna potrebščina za Bosno in Hercegovino je kakor lani, namreč 7,583.000 kron. Pri carini je proračunjenih preostankov 116.446.779 kron (+ 1,730.050). Vojno ministerstvo zahteva 49,000.000 kakor enkratni delni znesek za topništvo in oboroženje, za mornarico istotako 26,300.000 kron. Od te svote pride na gradnjo ladij 6,970.000 kron, za torpedovke 8,820.000 kron, za podmorske čolne 1,000.000 kron, za topove, za municijo 7,520.000 kron, za puljsko pristanišče 2,000.000 kron. —

Beckova izjava o volilni reformi v odseku. — V odseku za volilno reformo je ministrski predsednik Beck označil stališče vlade tako-le: Naglašal sem že, da smatra vlada izvedbo volilne preosnove za eno svojih glavnih nalog. Vztrajati na status quo ali pa obnoviti volilni red za državni zbor po dosedanjih načelih, ni danes več mogoče. Sklicujem se na svojo izjavo, ki sem jo podal v zbornici. Zbornica ima na razpolago dvoje vladnih predlog in več navodil mojega prednika. O nabranem gradivu se mora temeljito posvetovati odsek, ki ima zdaj prvo besedo. Od vlade se ne more zahtevati, da modificira vladno predlogo ali pa pride z novini predlogi. Če bi vlada to storila, bi se to lahko razlagalo, da hoče vlada zavlačevati volilno preosnovo. Vlada sodi, da se prepreči zavlačevanje le, če še prične odsek takoj posvetovati. Ni dvoma, da bo predloženih v odseku cela vrsta izpreminjevalnih predlogov. Vlada ne bo ugovarjala izpreminjevalnim predlogom, če se z njimi omogoči sporazumljenje strank in če se ž njimi pospeši velika preosnova. Vlada bo gotovo delala na to. Dosedanja razprava o volilni preosnovi je že itak pregnala mnogo pomislekov. Pogovore naj se narodne stranke in sporazumejo v tako važnem vprašanju, potem lahko pričakujemo z gotovostjo tudi sporazuma v drugih vprašanjih. Odločno sem prepričan, da mora biti kmalu končan boj za volilno preosnovo, če hočemo, da popolnoma ozdravi naše javno življenje. In zato vas nujno prosim: Skupno z nami lotite se brez obotavljanja te velike, odgovornosti polne naloge. Odrešitve pričakujemo, potom združenja ljudskih sil pomlajeno zbornico, pomlajeno Avstrijo. V formalnem oziru sodi vlada, naj prične odsek takoj že sklenjeno razpravo o vladni predlogi. Vlada hoče storiti vse, da odstrani ovire volilni preosnovi. — Poslanec Stein ni zadovoljen z izjavo ministerskega predsednika. Vpraša, ali prizna vlada Hohenlohove predloge, ali namerava staviti nove predloge. Jeli zagotovil Slovanom za slučaj odobritve volilne preosnove kake koncesije z ozirom na notranji uradni jezik in ali hoče vložiti ter zastopati predlog o samostojnosti Galicije in Bukovine. Po daljši razpravi sklenejo, da hočejo pred vsem razpravljati o porazdelitvi volilnih okrajev v posameznih kronovinah in potem šele o porazdelitvi mandatov. Löcker pravi, da odobruje Hohenlohejeve predloge. Stavil pa bo izpreminjevalne predloge, in predlaga že zdaj, naj določijo za Kranjsko 12 namesto 11 mandatov.

Češki minister-rojak dr. Pacak se je udeležil seje češkega kluba v petek. Začasni klubov načelnik pozdravi Pacaka: Klub mu ostane udan in ohrani ž njim kolegialno prijateljstvo tudi na njegovem novem odgovora polnem mestu. A klub si hoče obdržati popolno neodvisnost in samostojnost v okrambi narodnih koristij. Pacak pravi, da je izpremenjena le njegova osebna funkcija, ne izpremeni pa nikakor svojega prepričanja in tudi ne svojih načel. Vsi vemo, da nastopijo v naši domovini in v tej državni polovici boljše razmere le, se doseže med Čehi in Nemci pošten in trajen „modus vivendi“. Za to je pa potrebna obestranska dobra volja in ne more se reči, da zdaj ni zato ugoden čas. Nadalje izjavlja, da je vstopil v ministrstvo na lastno odgovornost, ker je uvidel, da hoče biti Beck pravičen vsem narodom. Češki dim mora gledati, da pridobi moči. Klub vzame na znanje Pacakovo izjavo in prizna, da je prestal Pacak minister, da ne trpi škode narod ter da ni prevzel nikake klubove odveznosti. Klub hoče ohraniti svojo samostojnost. Nadalje naglaša potrebo revizije ustave, razširjenje deželne avtonomije in ureditev državno-pravnega razmerja dežele češke kroneo. Klub pričakuje od nove vlade vsem narodom pravične, splošne, enake in tajne volilne pravice. —

Tajna pogodba med Avstrijo in Grško? — Dunajski listi javljajo iz Rima, da je revija „Courier des Balkans“ priobčila nastopno vest: Meseca decembra 1003. je bila na Dunaju podpisana tajna pogodba med Avstrijo in Grško. Izvirnika te pogodbe se hranita na Dunaju in v Atenah ter sta sopodpisana od grofa Goluchowskega. Besedilo pogodbe je nastopno: Avstro-Ogrska priznava upliv Grške do reke Skumbi pod Dračem, oziroma vilajet Janinski in del vilajeta Monastirskega in priznava do omenjene meje pravice grškega naroda. Od druge strani se Grška obvezuje, da prizna avstrijski vpliv po vilajetu skaderskem, ter v vsej Makedoniji do pristanišča Solunskega Tajna pogodba ostane v veljavi tudi za slučaj, da se spremeni status quo na Balkanu, oziroma da pride do kršenja turškega cesarstva. V tem zadnjem slučaju se obvezujeta obe državi, da si bosta medsebojno pomagali.

Ustanovljenje novih šol na Ruskem. — Ruska vlada v kratkem predloži državn. dumi v potrjenje osnovo, po kateri se ustanovi v peterburškem šolskem okraju 12.974 novih šol, v okraju moskovskem 36.711 šol, v okraju orenburskem 16.350 šol, v krakovskem 29.95[illegible] šol, v kijevskem 32.888 šol itd. V obče v celi ruski državi (skupno s Turkestanom in Sahalinom) se je naštelo 13,250.979 za šolo godnih otrok; za to število otrok se bode ustanovilo 265.042 novih šol. Za vzdržavanje teh šol bode ruska država izdala na leto 103,366.480 rubljev.

1720 novih ruskih listov. — Na Ruskem izhaja 216 dnevnikov in ruska vlada je sedaj dala dovoljenje za izdajanje 1720 raznih novih listov. 1720 novih listov! Začele so se seje državne dume in ljudstvo bode živo zasledovalo delovanje svojih zastopnikov. Na deželi bodo željno pričakovali zlasti rešitev agrarnega vprašanja.

Demonstracija proti ogrski delegaciji na Dunaju. — 10. t. m. popoludne se je vršil v ljudski dvorani parlamenta javni shod krščansko-socijalne stranke. Na dnevnem redu tega shoda je bilo: ogrsko vprašanje. Shoda se je udeležilo do 10.000 oseb. Vsprejeta je bila resolucija, ki je naperjena proti Ogrski. Po shodu je veliko število udeležencev šlo v Bankgasse. Pred ogrskim ministerstvom, kjer je ravno zborovala ogrska delegacija, so demonstrantje začeli vpiti „pfuj!“ Metali so kamenje, ter so pobili 4 okna ogrskega ministerstva. Nato sta prišla v ogrsko ministerstvo najprej minister za zunanje stvari Bienerth,

Vozni red
krajevne železnice Gorica-Ajdovščina
veljaven od 1. maja 1906. naprej.

Mešani vl. 851	Mešani vl. 853	Mešani vl. 855	km	Postaje	Mešani vl. 852	Mešani vl. 854	Mešani vl. 856
9.10	2.15	7.15	—	odh. Gorica doh.	7.30	1.30	6.20
9.23	2.27	7.27	4	Št. Peter pri Gorici	7.19	1.19	6.09
9.36	2.40	7.40	8	Volčjadraga	7.07	1.07	5.54
9.48	2.53	7.53	12	Prvačina	6.53	12.53	5.39
9.58	3.03	8.03	14	Dornberg	6.48	12.48	5.34
10.09	3.13	8.13	16	Batuje	6.38	12.38	5.21
10.21	3.26	8.26	21	Kamnje	6.24	12.24	5.06
10.29	3.34	8.34	23	Dobravlje	6.16	12.16	4.58
10.37	3.41	8.41	25	Sv. Križ-Cesta	6.10	12.10	4.52
10.45	3.50	8.50	28	doh. Ajdovščina odh.	6.—	12.—	4.40
				Priklopi:			
7.25	1.15	10.35		odh. Dunaj j. ž. doh.	5.35	6.45	9.—
11.29	9.05	5.50		Gradec j. ž.	9.51	2.01	4.14
3.18	4.47	12.58		Ljubljana j. ž.	2.37	9.45	11.59
6.25	8.55	4.25		Trst j. ž.	10.28	4.15	8.35
7.17	10.02	5.20		Nabrežina j. ž.	10.42	6.20	7.—
5.50	12.—	5.10		Červinjan	11.30	6.47	9.40
7.54	10.29	5.49		Tržič j. ž.	9.46	3.16	7.29
8.50	1.20	6.19		Kormin j. ž. doh.	7.54	3.05	6.50
8.55	9.07	11.13	1.45	6.29	6.34	doh. Gorica odh.	9.03	7.38	2.15	2.49	6.52	6.35

„Vendar imam še dovolj pameti, da razumem vašo verolomnost in vam morem povedati, da se hočem maščevati,“ pravi Albert besno.

„Gospod, ne razumem vas,“ odvrne Monte Cristo, in če bi vas tudi razumel, govorite preglasno. Tukaj ste pri meni, in le jaz imam tu pravico, dvigati svoj glas pred drugimi. Odstranite se, gospod!“

In Monte Cristo pokaže zelo ukazujoče na vrata.

„Ah, skrbel bodem, da pridete ven tudi vi!“ odvrne Albert in krčevito stiska v roki rokavico, česar Monte Cristo ne prezre.

„Prav, prav,“ pravi Monte Cristo hladno; „vidim, da iščete prepira. Toda, grofič, uvažujte moj nasvet: slaba navada je delati hrup, in to ne pristoja vsakomur, gospod Morcerf.“

Pri tem imenu se začuje med občinstvom mrmranje iznenadenja; izza včeraj je bilo to ime v ustih vseh.

Albert je razumel te besede boljše nego vsi drugi in hotel vreči grofu svojo rokavico v obraz, toda Morrel ga prime za roko, dočim ga Beauchamp in Château-Renaud, bojé se, da bi lahko prekoračil meje izzive, potegneta za suknjo nazaj.

Toda Monte Cristo vzame, ne da bi vstal, iz njegove roke vlažno in zmečkano rokavico.

„Gospod,“ pravi s strašnim izrazom, „to rokavico smatram za vrženo, in vrnem vam jo s krogljo vred. Zdaj se izgubite takoj, ali pa ukažem svojim slugam, naj vas vržejo skozi vrata.“

Omamljen in zmeden stopi Albert dva koraka nazaj. Njegove oči so bile zalite s krvjo.

Morrel izrabi ta trenotek ter zapre vrata.

Monte Cristo vzame svoje kukalo in gleda naprej po gledišču, kakor da se ni nič zgodilo.

Ta mož je imel srce iz brona in obraz iz marmorja.

Morrel se skloni k njegovemu ušesu.

„Kaj ste mu storili?“ vpraša.

„Jaz? Nič, vsaj osebno ne,“ pravi Monte Cristo.

„Toda ta čudni dogodek mora imeti vendar kak uzrok?“

„Nesreča njegovega očeta je vzela ubožcu razum.“

„Ali ste vi kaj prizadeti pri tej zadevi?“

„Haydée je obvestila zbornico o grofovem izdajstvu.“

„Res,“ pravi Morrel, „to so mi pripovedovali, toda jaz nisem hotel verjeti, da je ta Grkinja, ki sem jo videl pri vas v tej loži, Ali-Paševa hčerka.“

„Vendar je to res.“

„O moj Bog,“ pravi Morrel, „zdaj razumem vse, in ta prizor je bil nameravan.“

„Kako to?“

„Da, Albert me je prosil pismeno, naj pridem nocoj v Opero; imel sem torej pač biti priča žalitve, ki vam jo prizadene.“

„Skoro gotovo,“ pravi Monte Cristo s svojim neomahljivim mirom.

„Toda kaj storite ž njim?“

„S kom?“

„Z Albertom.“

„Z Albertom?“ odvrne Monte Cristo z istim glasom. „Kaj storim ž njim, Maksimilijan? Kakor resnično stojite tukaj in vam jaz stiskam roko, tako resnično ga jutri, predno bode bila ura deset, usmrtim.“

Morrel zgrabi grofa za roko in se strese, čuté, kako je ta roka hladna in mirna.

„Ah, grof,“ pravi, „njegov oče ga ljubi tako zelo.“

„Ne govorite mi takih stvarij!“ odvrne Monte Cristo, kažoč prvi pojav pri njem neobičajne jeze. „Jaz hočem, da trpi.“

Morrel poparjen izpusti grofovo roko.

„Grof, grof!“ pravi.

„Ljubi Maksimilijan,“ ga prekine grof, poslušajte, kako krasno poje Duprez to mesto:

‚O Matilda, moje duše vzor!‘“

Morrel uvidi, da zdaj ne sme reči ničesar več, in molči.

Zastor, ki se je dvignil ob koncu prizora z Albertom, pade skoro takoj. Nekdo potrka na vrata.

„Naprej!“ pravi Monte Cristo, ne da bi kazal najmanjše razburjenje.

Beauchamp se prikaže.

„Dober večer, gospod Beauchamp,“ pravi Monte Cristo, kakor da vidi žurnalista prvič ta večer; „sedite vendar!“

Beauchamp pozdravi, vstopi in sede.

„Gospod,“ pravi Monte Cristu, „kakor ste lahko videli, sem pravkar spremljal gospoda Morcerfa.“

„S tem hočete reči,“ odvrne Monte Cristo smehljaje, „da sta skupaj obedovala. Srečen sem, ko vidim, gospod Beauchamp, da ste bili zmernejši od njega.“

„Gospod,“ pravi Beauchamp, „priznavam, da se je Albert prenaglil, in na svojo odgovornost vas prihajam prosit oproščenja. Zdaj, ko je stvar končana, Zdaj, ko sem se opravičil, poslušajte, gospod grof: prihajam vam izjavljat, da vas smatram za mnogo pregalantnega moža, da bi mi odrekli pojasnilo o zvezi, v kateri stojite z janinsko zadevo; potem pristavim dve besedi o tej mladi Grkinji.“

Monte Cristo da z očmi in z ustnicami znamenje, zahtevajoče molk.

„Ah,“ pravi smehljaje, „vse moje nade so uničene.“

„Kako to?“ vpraša Beauchamp.“

„Brezdvomno; prizadevate si, da mi preskrbite glas ekscentričnega moža; po vašem mnenju sem kak Lara, Manfred ali lord Ruthwen! zdaj pa je trenotek, videti me ekscentričnega, minul, uničili ste ta tip, in prizadevate si, da naredite iz mene banalnega človeka. Vi me hočete priprostega, vulgarnega; končno zahtevate od mene izjave. Gospod Beauchamp, vi me hočete zasmehovati.“

„Vendar,“ pravi Beauchamp z dostojnostjo, ... priložnosti, ko poštenje ukazuje...“

(Dalje pride.)

... ministerski predsednik Beck, ki sta ...skemu min. preds. izrazila obžalovanje, da ... to zgodilo.

V Barceloni je pogorelo v noči na 11. t. m. ... gledališče umetnosti. 21 ognjegas... je ...jenih.

R...ka državna duma. — V soboto je državna ...uma nadaljevala debato o agrarnem vprašanju. ...eleženih je že 129 govornikov. Poslanec Anikin, zastopnik delavske skupine, je dejal, da vsa zemljišča pripadejo kmetom in da ne ...možno delovati proti volji naroda. Mi smo ...istrom pokazali vrata, je rekel govornik. ...i pa nočejo iti. Nimajo ni sramą ni vesti. ...ben kmet ne bi v tem slučaju ostal na ...ojem mestu. Predsednik je vstal, da bi go...rnika pozval na red, ali vsa zbornica je ...iharno ploskala govorniku. Anikin je zaključil ... nastopnimi besedami: Ruski narod nas je ...slal semkaj, da zahtevamo zemljo in svobodo. ... smo se izjavili za načelo razlastitve. Mi...tri so to odklonili. Mi smo rekli na to: ...pustite svoja mesta! — Anikin je zapustil ...ibuno ob velikih ovacijah. Posl. Perevoščikov ... stavil predlog, naj se carju izreče zahvala ... podeljeno amnestijo. Poslanci so ta predlog ...lče poslušali. Slišati je bilo tudi žvižganje. ... je v agrarni debati govorilo še več govor...kov, je duma sklenila staviti na ministra ...tranjih stvari in na vojnega ministra 32 ...erpelacij o nezakonitih aretovanjih.

Srbija. — Srbski kralj Peter namerava ...aj, ko je doseženo z Angleško sporazum...nje, obiskati razne evropske dvore. Ako ... sklene srbsko-avstrijska trgovska pogodba, ...ide kralj najprvo na Dunaj.

Ustreljen. — Iz Varšave poročajo, da je ... v Bielovostoku ustreljen na ulici tam...šnji šef policije.

Motocikelj se je razpočil v Parizu v pred...estju Sv. Antona nekemu A. Lafontu. Okoli ...jega je bila velika množica ljudij, 25 oseb ... ne...varno ranjenih.

Največji svetovni bogataš Rockefeller iz Amerike je prišel te dni v Evropo. Vsako ...nuto lahko potrosi ta milijonar 472 frankov, ... da bi se le dotaknil glavnice! Imenuje se „kralj petroleja“. Prišel je do takega premo...ženja, ker se je zapiral v svojo poslovnico ter ...se ni brigal ne za zabave ne za duševni ...užitek.

Zastrupljene po konservah. — V Woostru v *Zjedinih* državah se je zastrupilo 10 dijakinj s *konservami*. — Prišli so pred kratkim na ...led izdelovalcem konserv, kako so porabljali meso crknenih živalij za konserve. Škandal je velik. Ljudje se boje konserv, dvignilo se je vegetarijanstvo.

Gospodarstvo.

I. a[illegible]strijski zadružni shod na Dunaju. — (Dalje.) O razvoju in stanju kmetijskega zadružništva na Nižje-Avstrijskem ... poročal Raffay, predsednik podružne centralne blagajne na Dunaju, rekoč: 1. januarja 1887. se je ustanovila prva Rajfajznevka v Mühldorf in der Wachau; v prvi dobi zadružnega življenja na Nižje-Avstrijskem, katera ...aja do l. 1898., se je v celem ustanovilo 400 Rajfajznovk. V drugi dobi od l. 1898. do sedanjega časa se je ustanovilo 128 Rajfajznovk. L. 1893. je poljedelsko ministerstvo priporočalo ustanovitev zadružnih organizacij za skupen nakup kmetijskih potrebščin in skupno prodajo pridelkov kmetijstva. L. 1898. se je ustanovila centralna blagajna, katera je pospeševala kmetijsko zadružništvo; v celem se nahaja sedaj ... Nižje-Avstrijskem 21 skladiščnih zadrug. 101 mlekarna, 9 viničarskih zadrug in 15 raznih drugih zadrug. Za revizijo teh zadrug in njih central skrbi deželni odbor. Za Nižje-Avstrijsko, kjer se pridela obilo žita, so zelo važne skladiščne zadruge. Prva taka zadruga se je ustanovila 10. julija 1898.; neizkušenost, slabe letine, kakor tudi druge nesreče so spravile vse te skladiščne zadruge v precej težaven položaj. Radi tega so vsi merodajni krogi iskali sredstva, s katerimi bi povzdignili te zadruge. Potom subvencij se je pokrival primanjkljaj, brezobrestna od države in dežele podeljena posojila so se deloma odpisala, za razširjanje zadružne ideje so se prirejevali okrajni shodi in zborovanja, skrbelo se je za skupen nakup potrebščin kmetijstva, nastavili so se kot poslovodje trgovsko in strokovno izvežbani uradniki, razdeljevale so se nagrade do 1000 K načelnikom zadrug, kateri so uzorno opravljali svoj posel in skrbeli za povzdigo prometa. Uspehi tega dela se že sedaj kažejo in v teku ...et se sladiščne zadruge tako ojačijo, da bodo same pokrivale upravne stroške, obresti od kapitala, s katerim so se zidala poslopja in stroji in letno uničevale dolg. Pomem teh skladišč teži v vzdrževanju cen žitnih pridelkov in bi v slučaju, da nehajo te zadruge, katere vplivajo na ceno, cena padla za najmanj 1 K pri q, kar bi značilo nič manj kakor 3 milijone K manj dohodkov za nižjeavstrijske kmete. Kot centrala za mlekarne služi nižjeavstrijska mlekarna na Dunaju, ustanovljena l. 1900. Nji je priklopljenih 76 mlekarn, katere so lansko leto dale 12,836.501 litrov mleka na dan povprečno 35.170 litrov in 105.591 kg surovega masla. Ta mlekarna ima na Dunaju 73 podružnic, v katerih prodaja mleko in smetano ter v majhni meri mehek sir in surovo maslo; le iz mleka, katero preostane, se dela surovo maslo in sir. Posneto mleko jemljejo peki za fino pecivo. Mleko se plačuje po % maščobe in sicer liter mleka po 16·5 h. To velikansko podjetje smo si vsi udeleženci ogledali in se čudili uzornemu redu in praktični uredbi.

V i n i č a r s k e zadruge so združene v nižjeavstrijski deželni kletarski zadrugi, katera ima velikansko klet na Dunaju za 12.000 hl vina ter v isto sprejema vina svojih zadrugčlanic ter vodi veliko trgovino z vinom. V prejšnjih letih je imela ta centralna zadruga v raznih dunajskih okrajih vinotoče in pet kletij, stroški spravljanja vina na toliko raznih straneh so bili ogromni in slednjič se niso nade, katere so se stavile v vinotoče, uresničile. Sedaj, ko so opustili vinotoče in kleti v raznih krajih in imajo lastno [illegible], v katerem se nahaja ena klet, pr[illegible] za vretje vina, ter vsi drugi potrebni [illegible]tori, zadruga zelo napreduje in ima ve[illegible] gostilničarjev za odjemalce vin. Tudi to veliko zadrugo smo si ogledali in spoznal[illegible] nje uredbo.

(Konec prihodnjič.)

Shod trgovskih zbornic. — V Libercah se vrši sedmi shod avstrijskih trgovskih zbornic. Razpravljati nameravajo o znanem načrtu glede delavskega zavarovanja. Predlagati hočejo združitev zavarovalnic glede kake bolezni, nezgod in invaliditete. Zavarovalnice za slučaj bolezni naj bi vodili delavci, one za slučaj nezgod delodajalci, vlada pa zavarovalnico za invaliditetno oskrbo. Zavarovani naj bi bili tudi mali obrtniki.

Novo plesišče

priporoča društvom po deželi in fantovskim družbam za prireditev v e s e l i c in p l e s o v

Fran Pavšič,

mizarski mojster na Šempeterski cesti.

Priporoča tudi odre za veselice, kole za obešanje zastav in tudi vse priprave za razvetljavo A C E T I L E N, sploh vse potrebščine za take prilike.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške pince, potice itd.

„PRI JAMI“

(Alla grotta).

Podpisani si usoja naznanjati slavnemu občinstvu, da je spet otvoril in prevredil na novo gostilno

„Pri jami“

v Raštelju št. 17.

Točil bodem vsakovrstna n a j b o l j š a v i n a in i z b o r n o p i v o.

Domača kuhinja.

Postrežba točna. Cene zmerne.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča

udani

Karol Tasin,

gostilničar.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga oljkinega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron —·80, —·88, —·96, 1·12, 1·20, 1·36, 1·44, 1·60, 1·80, 2·—.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Loterijske številke.

9. junija 1906.

Trst	89	17	58	62	7
Lino	56	48	25	53	59

Postavno zavarovano.

Vsako ponarejanje in ponatis je kaznjiv.

Jedino pristen je THIERRY-jev balzam z znamko zelena nuna.

Najstareje in neprekosljivo sredstvo proti motenju prebave, želodčnim krčem, koliki, katarju, prsnim boleznim, influenci itd. itd. Cena: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patentov. zamaškom K 5 poštnine prosto.

THIERRY-jevo Centifolijno mazilo

znano kot neprekosljivo sredstvo proti zastarelim ranam, vnetjem, poškodbam, oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3·60 poštnine prosto se razpošilja proti povzetju ali predplačilu zneska. **Lekarnar A. THIERRY v Pregradi pri Rogatcu-Slatini.** Brošura s tisočerimi originalnimi zahvalami je na razpolago zastonj in poštnine prosto.

Dobiva se skoraj v vseh večjih lekarnah in mirodilnicah.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in **nadzorstvo** je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastavo in na menice po 6%. Glavni deleži koncem leta 5½%.

Stanje 31. dec. 1904. (v kronah): Č l a n o v 1781 z deleži K= 113.382. — **H r a n i l n e v l o g e** 1,554.989·13. — **P o s o j i l a** 1,570.810·39 — **V r e d n o s t h i š** 110.675·— (v resnici so vredne več). — **R e s e r v n i z a l o g** 75.101·01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Eksport # Mizarska zadruga **Eksport**

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo

naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva

vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podružnica v Spljetu. Zastopstvo v Orijentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Otvoritev

velike amerikanske trgovine z manufakturnim blagom

bode v soboto dne 16. junija ob 9. uri dopoludne.

Ogleda si lahko vsakdo!

Prihitite in vporabite za nakupovanje priliko otvoritve!

V Gorici, Tekališče Josipa Verdi št. 35.

Kufeke jeva moka za otroke

Otroci ob tem izvrstno uspevajo in ne trpe na motenju prebavljanja.

Se obnaša izvrstno ob bljuvanju, črevesnem kataru, driski itd.

Priporoča jo na tisoče domačih in inozem kih zdravnikov.

Najboljše živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke.

Naprodaj po lekarnah in drogerijah.

Tvornica diet. živil
R. KUFEKE
Dunaj I, in Bergedorf—Hamburg.

Kufeke jeva

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtne zadruge v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadružni register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine ½% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4½%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravilni po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadružnem uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

Odlikovana z diplomo I. vrste.

Odlikovana s častno diplomo Dunaj 1893.

Umetniška obrtna razstava Gorica 1900.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

KAROL DRAŠČIK

v Gorici na Korau v (lastni hiši)

izvršuje naročila **vsakovrstnega tudi najfinejega peciva, torte, kolače za birmane in poroke, odlikovane velikonočne pince** itd.

Prodaja različna **fina vina in likerje** na drobno ali v originalnih **butelkah.**

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrež**bo po jako zmernih cenah.**

„Narodni kolek“

koleke, poštne znam in vse poštne vre nostnice prodaja

Knjigarna A. Gabršček.

Adolf Fey

urar in optiker

na voglu Tekališča Frana Josipa in Via Leoni

v GORICI

Vsprejema poprave ur in optičnih predmetov vseh vrst.

Zaloga žepnih, nazidnih ur budilk vseh vrst in optičnih predmetov.

Za vsako uro se jamči 1 leto.

Solnčniki

v največji izbéri po vsaki ceni so ravnokar dospeli.

J. ZORNIK — GORICA
Gosposka ulica 10.

Največja izbéra modercev

vedno zaduje novosti idealnih krojev, samo pri

J. ZORNIK — GORICA
Gosposka ulica 10.

Krasni **ckraski** za spomladne in letne obleke so vže začeli dohajati.

J. ZORNIK — GORICA
Gosposka ulica 10.

C. kr. privil.

krojaški kroji.

Krojačnica prve vrste za vsaki stan.

Trgovina z gotovimi oblekami in manufakturnim blagom iz inozemskih in avstrijskih tovaren, perilo vsake vrste.

Blago na meter po zmernih cenah.

Edina zaloga oprave k uniformam za častnike, uradnike, Sokole, finančne stražnike, orožnike in občinske redarje; za častito duhovščino: ovratnike, mašne kape, cingulum itd.

Dobiva se vse kar spada k paradnim oblekam, tudi orožje

samo v trgovini

M. POVERAJ

v Gorici na Travniku.

Salame fine ogrske gld. 1·75; iz gnjati zelo priljubljene gld. 1·30; dunajske 86 kr.; bolj fine gld. 1·15 za kilo

Gnjat à la Praga 1 gld.; brez kosti gld. 1·20; pleče brez kosti 95 kr.; suho meso 86 kr.; slanina 88 kr.; glavina fina 50 kr. za kilo. — Fine kranjske **klobase**, vel., ena 20 kr.

Slivovka, brinjevec. gld. 1·20 liter pošilja s poštnim povzetjem od 5 kil naprej

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Ustanovljeno leta 1885. Mnogo priznanj o dopo-slanem blagu. — Kupujem pa vedno — **brinjevo olje.**

Tovarna kmetijskih strojev, sesalk in železolivarna

K. & R. JEŽEK v Blanskem (Moravska)

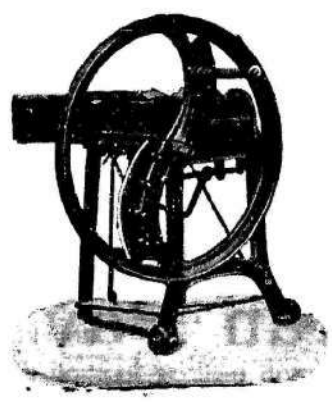

se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor: plugov, bran, sejalnih strojev, strojev za žeti in kositi, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in odbiralnikov (trijerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, bencinovih motorjev in lokomobil, vrtalnih strojev in strojev za kroženje obročev.

Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovaren za mavec.

Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji. Ceniki (o kmetijskih strojih tudi slovenski) zastonj in poštnine prosto

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani

Ivan Komatič Dunajska cesta štev. 31.

Zastopstvo za Goriško, Primorje in Istro

Josip Dekleva v Gorici, ulica Municipio 1.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyda“.

Iz Bremna v New York

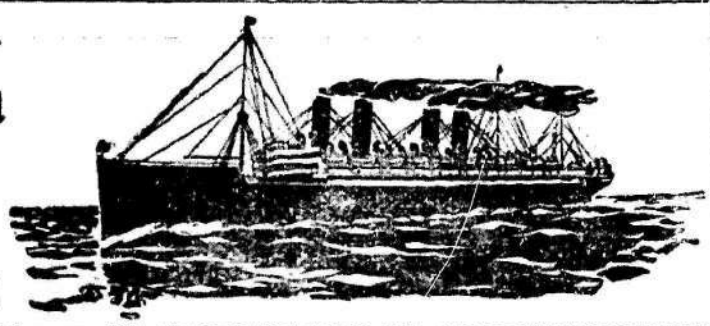

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, reelna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizono, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno cèno črez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZOR! BERITE!!

Rimske toplice

v Tržiču (Monfalcone) na Primorskem

Stalno podnebje 38—40°.

V času od 1. junija do konec septembra.

Kopelji se priporočajo posebno proti protinu in revmatizmu, bolečinam v kolku in ženskim boleznim itd. itd.

Lastnina Kr. V. kneza Thurn-Taxis.

Se dobiva v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobiva v vseh lekarnah

REVMATIZMU in PROTINU

je likér Godina izdelan v Trstu v lekarnah **Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakobu; Josip Godina, lekarna „All' Igea“, Via del Farneto 4.**

Cena steklenice K 1·40. Iz Trsta se ne razpošilja manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 7·— prosto poštnine.